

AS EIVAS DO DEREITO AMBIENTAL EN GALIZA

Belén Rodríguez

No marco das xornadas "Sociedade e Ambiente na Galiza" organizadas por ADEGA e a USC na Escola Politécnica Superior de Lugo, en conmemoración do Día da Terra, celebrouse a mesa redonda "A lexislación ambiental como ferramenta para a defensa do medio ambiente". A esta mesa redonda asistiron o Fiscal de Medio Ambiente de Galiza, Álvaro García Ortiz, a profesora de dereito ambiental, Alba Nogueira López, e o avogado de ADEGA, Apolinar Gómez Roca. Todos eles afondaron nos instrumentos legais dos que dispón a sociedade galega para facer cumprir a lexislación ambiental e tamén trataron as dificultades existentes para facer que eses instrumentos sexan efectivos.

Alba Nogueira fixo fincapé na necesidade de que exista unha demanda social latente para que xurdan novas ferramentas legais ou normativas que amparen ao territorio e ao medio ambiente das intrusións prexudiciais. Destacou o atraso de Galiza con respecto a aplicación de normativas comunitarias, nomeadamente, das normas de avaliación de impacto ambiental, e definiu ao lexislador galego como pouco innovador e esixente. Sen embargo, a profesora de dereito ambiental cre que o maior hándicap do dereito ambiental en Galiza é a súa deficiencia na aplicación, ben pola precariedade de medios por parte da Administración pública para avaliar adecuadamente os impactos ambientais, ben pola escasa vontade desta en cumprir coas normas ambientais. Tamén sulinou que, en xeral, a lexislación ambiental é moi xenérica e aplícase con maior contundencia co pequeno infractor que co grande.

O avogado de ADEGA, Apolinar Gómez, relatou neste encontro cal foi o procedemento xudicial que se desenvolveu con respecto á última das contendas xudiciais gañadas polo colectivo ecoloxista relativa ao proxecto de acuicultura previsto en Rinlo (Ribadeo) en zona de Rede Natura. O letrado criticou a deixazón que están a exercer as administracións da súa obriga de velar pola protección medioambiental e fixo varias propostas para mellorar o sistema xudicial nesta materia: dotar ao Ministerio Fiscal de competencia para poder participar nos contenciosos-administrativos, formar un corpo pericial especializado na temática e crear un organismo independente dos Estados que, baixo o amparo de Europa, procure a aplicación da lexislación ambiental.

O Fiscal de Medio Ambiente de Galiza, Álvaro García Ortiz explicou cal é o seu papel dentro do aparello xurídico estatal e expuxo cales son as eivas de

aplicación do dereito penal no eido ambiental. A recente consideración do dereito penal para os asuntos medioambientais (desde 1987) supón que "a sociedade non estea acostumada a que as malas condutas ambientais sexan sancionadas penalmente e que non demande este tipo de castigos". Isto sumado á pouca vontade de todas as administracións para facer cumprir as leis ambientais e á natureza restritiva do dereito penal, fai que a Fiscalía de

Medio Ambiente sexa moi comedida á hora de iniciar procedementos. Aínda así, o fiscal animou a que os colectivos sociais lle esixan a súa intervención naquilo que consideren delito ambiental: "a forza está en que a sociedade proporcione datos suficientes para poder perseguir ilícitos". Animou tamén á sociedade a facer uso do seu dereito de información ambiental e participación nos planeamentos públicos e na fase de alegacións.

Belén Rodríguez

De esquerda a dereita: Apolinar Gómez Roca, Alba Nogueira López, Adela Figueroa Panisse e Álvaro García Ortiz.

Belén Rodríguez

Álvaro García Ortiz, Fiscal de Medio ambiente.

A FUNCIÓN DO FISCAL

A Fiscalía é un servizo público que defende os intereses dos cidadáns. Os fiscais teñen certa capacidade investigadora e, antes de interpoñer unha denuncia, deben obter os máximos datos e probas posibles, a través dos cidadáns, de entidades ou por iniciativa propia. É nesta fase de dilixencias de investigación preprocesal na que a colaboración e denuncia social dos feitos é fundamental. Esta fase non terá

un período superior aos seis meses, ou ben remata cando un xulgado acolle o caso a trámite. O fiscal pode estar presente en todo o proceso xudicial para defender a tese acusatoria, para instar á aceleración dun proceso ou para que se aproben certas dilixencias. Isto permítelle ter unha visión ampla de todo o proceso ata a execución da pena. Pode recorrer unha sentenza ou demandar que se faga efectiva.